

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **S. A.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Praha 6, Šlejnická 1547/13, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Praha 8, Křížkova 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2020, č. j. 49 A 17/2019-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **4.114 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení nese stát.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS 327556-15/ČJ 2019-010022, rozhodla žalovaná podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 6. 2. 2020, č. j. 49 A 17/2019-39, zamítl.

[2] Krajský soud vycházel ze skutkového stavu, podle kterého byl žalobce dne 2. 12. 2019 při vykládce kamionu v obci Velim přistižen, že se spolu s dalšími osobami ukrýval v nákladním prostoru tohoto kamionu. Z místa vykládky utekl, následně byl zadržen a kontrolován policejní

hlídkou, přičemž nepředložil platný cestovní doklad ani povolení k pobytu. Téhož dne žalobce u výslechu uvedl, že je ženatý a má dvouměsíčního syna. Pochází z Afghánistánu, kde bydlel se svojí rodinou v provincii Lógar s otcem a sourozenci. Z Afghánistánu odešel, protože mu to nařídil jeho otec; ten se bál krevní msty ze strany sousedů. Žalobce sám neví, co krevní msta přesně znamená, ani co by mu mělo hrozit. Do Íránu odcestoval na základě platného víza, do Turecka se dostal pomocí převaděčů. Při útěku před tamní policií ztratil cestovní doklad, a protože se obával, že bude navrácen do Afghánistánu, využil převaděčů k cestě do Srbska a dále do České republiky. Neoprávněného vstupu a pobytu na území České republiky si je vědom; k České republice nemá žádné vazby, chtěl se dostat do Německa, na vycestování nicméně nemá dostatek finančních prostředků. Připustil, že se může vrátit ke svým rodičům do Afghánistánu, situace se mohla uklidnit.

[3] Pokud jde o samotné hodnocení takto zjištěného skutkového stavu, krajský soud neshledal důvodnou námitku, dle které žalovaná nedostatečně vyhodnotila nebezpečí *vážné újmy* hrozící žalobci, a nesprávně tak posoudila možnost výkonu správního vyhoštění, tj. realizovatelnost účelu zajištění. Upozornil, že důvodnost a věrohodnost tvrzení o překážkách správního vyhoštění je posuzována primárně v řízení o správním vyhoštění. Odkázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS), podle níž má správní orgán povinnost zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění, jsou-li mu v době rozhodování známy. V takovém případě je povinen je předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné.

[4] Žalovaná vyšla ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) k možnosti vycestování, podle něhož je návrat žalobce do Afghánistánu možný. Ministerstvo v něm přílehlavě poukázalo na to, že žalobce nebyl schopen jakkoliv popsat, co konkrétně by mu mělo na základě údajné krevní msty v zemi původu hrozit, dokonce nebyl ani schopen tento institut popsat. Připustil zároveň, že toto nebezpečí již mohlo pominout. Žalobce v zemi původu zanechal manželku s novorozeným dítětem a jen na údajný, blíže nevysvětlený, příkaz otce odcestoval do Evropy. Krajský soud se ztotožnil se závěrem, že informace o údajně hrozícím nebezpečí v Afghánistánu žalobce uvedl zcela vágně, což prakticky znemožňuje jejich bližší analýzu z hlediska pravděpodobnosti, důvěryhodnosti či vážnosti předkládaných důvodů. Z tohoto důvodu je ani nelze považovat za hájitelná tvrzení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). I kdyby snad tyto důvody měly reálný základ, ministerstvo správně upozornilo na možnost vnitřního přesídlení žalobce uvnitř Afghánistánu, případně uchýlení se do některé ze sousedních zemí, čemuž afghánská vláda nijak nebrání a naopak v péči o uprchlíky spolupracuje s příslušnými mezinárodními organizacemi (zejména UNHCR). Pokud by snad žalobci nebyly schopny pomoci státní orgány, měl a stále má možnost přesunout se do jiného místa v Afghánistánu pod ochranu mezinárodních organizací provozujících tábory pro uprchlíky v bezpečnějších oblastech země.

[5] Jako nejpravděpodobnější důvod žalobcova odchodu z Afghánistánu se krajskému soudu jeví snaha zajistit si lepší životní podmínky v západní Evropě, kam zjevně nejpozději z Turecka směřoval. Žalobce je dospělý, svéprávný, gramotný a zcela zdravý člověk, který může své případné problémy řešit i jinak, než odchodem z vlasti. Afghánistán nepochybně není zcela bezpečnou a stabilní zemí, v řízení však nevyšla najevo žádná relevantní indicie, jež by naznačovala, že právě žalobci hrozí v přímé souvislosti s repatriací skutečné nebezpečí na úrovni srovnatelné s mučením, krutým, nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestem ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Žalobce připustil, že se může vrátit ke své rodině, i to, že údajná hrozba krevní msty již mohla mezitím zaniknout. Krajský soud proto uzavřel, že pravděpodobnost, že by se žalobce nemohl vrátit do země původu, nebyla v době vydání

pokračování

napadeného rozhodnutí natolik vysoká, že by byla překážkou zajištění žalobce za účelem připravovaného správního vyhoštění.

[6] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že byl naplněn důvod jeho zajištění, respektive, že v jeho případě neexistovala překážka vyhoštění do země původu. V této souvislosti opětovně poukazuje na usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 As 79/2010-150, z něhož vyplývá povinnost správního orgánu opatřit si závazné stanovisko ministerstva k možnosti vycestování cizince. Stěžovatel se domnívá, že závazné stanovisko se musí konkrétně vypořádat s cizincem tvrzenou vážnou újmou a možnostmi ochrany před ní. Tomuto požadavku správní orgány v jeho případě nedostály.

[8] Závazné stanovisko vydané ministerstvem v nyní projednávané věci, potažmo rozhodnutí žalované, postrádají podle stěžovatele konkrétní zhodnocení reálné možnosti ochrany stěžovatele před krevní mstou prostřednictvím vnitřního přesídlení, uchýlení se do vnitřního uprchlického tábora či do zahraničí. Ministerstvo se nezabývalo reálnou možností využití vnitřního přesídlení v Afghánistánu, jakožto státu, který neposkytuje obyvatelům alespoň základní ochranu a základní sociální a ekonomické podmínky. Závazné stanovisko rovněž neobsahuje žádnou úvahu o tom, zda lze na stěžovateli z hlediska sociálních, ekonomických i právních následků spravedlivě požadovat, aby využil další z alternativ, a to vycestování do některé ze sousedních zemí.

[9] Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaná ztotožnila s názorem krajského soudu a odkázala na napadené rozhodnutí a své vyjádření k žalobě. Trvá na tom, že stěžovatel zcela naplnil skutkovou podstatu důvodu pro své zajištění.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Úvodem je třeba konstatovat, že kasační argumentace stěžovatele se zčásti kryje s jeho žalobními námitkami, které již byly vypořádány krajským soudem. Z ustálené judikatury tohoto soudu přitom vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54; citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu. V nyní projednávané věci však kasační stížnost obsahuje pouze minimum argumentace zacílené na nosné důvody napadeného rozsudku. Namísto toho v ní stěžovatel parafrázuje své žalobní výtky, přičemž nově je toliko zastřešuje odkazem na § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., aniž by jakkoli konkrétněji polemizoval se skutkovými zjištěními a právním názorem krajského soudu. Kasační stížnost je tedy na samé hranici projednatelnosti.

[13] Stěžovatel namítal, že krajský soud, stejně jako žalovaná, respektive ministerstvo vnitra, dospěl k nesprávnému závěru, že stěžovateli v Afghánistánu nehrozí nebezpečí vážné újmy. Trvá na tom, že ministerstvo se v závazném stanovisku k možnosti vycestování s tímto nebezpečím,

tj. hrozbou krevní msty ze strany stěžovatelových sousedů, dostatečně nevypořádalo, a nezabývalo se řádně ani možnostmi efektivní ochrany před ním. Tato námitka není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že k identické žalobní námitce se podrobně vyjádřil již krajský soud na str. 8 v bodu 25 odůvodnění svého rozsudku, kde vysvětlil, že informace, které stěžovatel při svém výslechu žalované poskytl, byly natolik kusé a nekonkrétní, že ani nedosahují kvality plausibilních tvrzení, která by bylo možno posoudit z hlediska jejich pravděpodobnosti, důvěryhodnosti či vážnosti. Jinými slovy, na základě toho, co stěžovatel žalované o důvodech svého odchodu z vlasti sdělil, nebylo možno vůbec usoudit, zda stěžovateli nějaké nebezpečí hrozí, a v čem konkrétně spočívá. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem zcela ztotožňuje. Stěžovatel tvrzenou vážnou újmu skutečně nijak blíže nespecifikoval. Při výslechu dne 2. 12. 2019 uvedl, že neví, co by mu mělo z důvodu krevní msty hrozit, a nevěděl ani, co přesně krevní msta znamená (viz str. 5 protokolu o výslechu ze dne 2. 12. 2019, č. j. KRPS-327556-13/ČJ-2019-010024). K tomu dodal, že momentálně neví, „*jaká je [v domovské zemi] situace, přeci jen už je to delší dobu, mohlo se to také uklidnit*“ (viz str. 6 tohoto protokolu); připustil tedy, že tvrzené nebezpečí mohlo v důsledku jeho dlouhodobé nepřítomnosti pominout. Stěžovatel tedy jen velice vágně hovořil o tom, že by v zemi původu mohl čelit nějakému, blíže neupřesněnému, nebezpečí, jehož existenci, respektive trváním, si nadto nebyl ani jist. Nejvyšší správní soud má proto ve shodě s krajským soudem za to, že stěžovatel neposkytl žalované žádné indicie svědčící pro závěr, že by v případě návratu do Afghánistánu mohl být alespoň potenciálně vystaven *konkrétnímu* nebezpečí. Za této situace pak nelze ani dost dobře namítat, že se žalovaná, potažmo ministerstvo, nevypořádaly se stěžovatelem „*tvrzenou vážnou újmu*“, neboť jeho výpověď při výslechu v tomto ohledu neobsahovala žádná tvrzení způsobila podrobnějšího zkoumání.

[15] Výše uvedená zjištění a z nich vyvozený závěr krajského soudu, že stěžovatel nepředestřel žádná tvrzení, z nichž by bylo možno vyvozovat existenci nebezpečí *vážné újmy* v případě návratu do země původu, stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nezpochybňuje. Namísto toho jen jinými slovy opisuje svoji žalobní námitku, že správní orgány nezkoumaly, zda se mu před tvrzenou vážnou újmu dostane efektivní ochrany. Tato argumentace je však s ohledem na shora vyložený názor „předčasná“ a zcela se mýjí s rozhodovacími důvody správních orgánů a krajského soudu, neboť hypoteticky směřuje k posouzení možnosti ochrany před nebezpečím, o jehož existenci nevyšla najevo žádná relevantní indicie. Stěžovatel pomíjí, že krajský soud (ve shodě s ministerstvem a žalovanou) své rozhodnutí založil právě na zpochybnění stěžovatelem prezentované motivace k odchodu z Afghánistánu, tj. obavy z krevní msty. K tomuto závěru dospěl proto, že stěžovatel nebyl schopen ke zmíněné obavě uvést jakékoli podrobnosti. Z okolností stěžovatelova případu naopak dovodil, že skutečným důvodem opuštění vlasti byla snaha zajistit si v západní Evropě lepší životní podmínky. Argument, že stěžovatel může své problémy řešit s afghánskými státními orgány, může využít možnosti vnitřního přesídlení, případně požádat o pomoc v uprchlických táborech provozovaných mezinárodními organizacemi v Afghánistánu nebo se uchýlit do některé ze sousedních zemí, zmíněný v odůvodnění závazného stanoviska (viz str. 3) a napadeného rozsudku (viz str. 8 bod 25.) je v kontextu výše uvedených zjištění třeba považovat toliko za podpůrný, pro případ, že by stěžovatelova obava z krevní msty měla – slovy krajského soudu – „reálný základ“. Vzhledem k tomu, že v případě stěžovatele nevyšly žádné důvody domnívat se, že by mu při návratu do Afghánistánu skutečně hrozila vážná újma, bylo by bezpředmětné zabývat se tím, zda by se mu před takovým hypotetickým ohrožením dostalo náležité ochrany.

[16] Námitku, podle které se ministerstvo blíže nezabývalo účinností ochrany před vážnou újmu v Afgánistánu (prostřednictvím vnitrostátních orgánů nebo v uprchlických táborech) či v sousedních státech, stěžovatel dále rozvedl v tom smyslu, že v závazném stanovisku schází úvaha o tom, zda na stěžovateli lze takové řešení jeho potíží spravedlivě požadovat. Odhlédne-li

pokračování

kasační soud od toho, že podstata této argumentace již byla vypořádána v bodu [15] tohoto odůvodnění, je nucen konstatovat, že takto formulovanou námitku stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, ačkoli mu nic nebránilo uplatnit ji již v žalobě. Z pohledu kasačního řízení se tedy jedná o námitku novou, kterou by Nejvyšší správní soud ani nemohl posoudit pro její nepřipustnost (viz § 104 odst. 4 s. ř. s. a § 109 odst. 5 s. ř. s.).

[17] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[18] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v souvislosti s tímto řízením vznikly náklady, které by překročily rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[19] Krajský soud ustanovil stěžovateli k jeho žádosti zástupce z řad advokátů; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, kterým bylo písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy ustanovenému zástupci za jeden úkon právní služby náleží 3.400 Kč. Jelikož je ustanovený advokát plátcem DPH, zvyšuje se částka přiznané odměny podle ustanovení § 35 odst. 10 s. ř. s. o DPH ve výši 21 %, tj. o částku 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 4.114 Kč. Tato částka bude Mgr. Jindřichu Lechovskému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu